

EDINOST

„EDINOST“
 Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . . . 3.— . . . . . 4.50 za pol leta . . . . . 6.— . . . . . 9.— za vse leto . . . . . 12.— . . . . . 18.—
 Naročnine je plačevati naprej na naročbo brez priložne naročnice se uprava ne ozira.
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

Oglas se računa po tarifu v petiti; vsi naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.
 Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
 Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo ulica Molino picolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame oije se prosto poštnas.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod v Ljubljani.

Dne 14. septembra 1897.

(Dalje.)

Primorske razmere.

Poslanec Spinič je nadaljeval:

Kar se tiče sodnih oblastev, gospoda moja, obrnila se je stvar v jezikovnem oziru v zadnjih desetih letih nekoliko na bolje, a ne morda po zaslugi vlade in pojedinih uradnikov, ampak zasluga za to gre častivrednim slovanskim gospodom odvetnikom. (Živel!) Kako se postopa v stvarnem oziru, o tem seveda ne smem govoriti mnogo! Jaz rečem samo: naj se primerja postopanje državnih pravdnistev napram Slovencem in Hrvatom z jedne strani, a z druge strani napram Italijanom.

Kako se na jedni strani mnogo tega omalovažuje, ublažuje, izvrača, zatajuje; na drugi strani pa povečava, poojstruje, preiskuje . . . . . In vse to, da se pokaže naše ljudi kakor nemirneže. Tacega sistematičnega postopanja in obsojanja, gospoda moja, še nismo doživeli, do časov vlade Badenijeve. Kako se postopa proti našim ljudem v Rovinju, to nam je znano. Tam hrvatske stranke, ki imajo posla na okrožnem sodišču, ne dobe niti stanovanja niti hrane, in istotako ne odvetniki hrvatski, branitelji tožiteljev ali obtožencev. Tako nista dobila pred nekoliko časa dr. Trinajstič in dr. Laginja prenočišča, temveč morala sta, ko ima je bilo braniti več dni zaporedoma, potovati za prenočišče v Pulj ali v Pazin ter se vračati zopet v jutro. Tako nista dobila dr. Laginja in njegov drug dr. Wolf niti hrane v najnovejšem času. Tu ni več govora o nerednostih ali nezakonitostih, to je jednostavno barbarizem. (Burno pritrdjevanje.)

Vlada vsake, tudi najzadnje države v Evropi bi bila poklicana, da stori kaj proti temu, kamoli države, ki se zove kulturnal

Da se nam tako godi, gospoda moja, to je žalostno in silno žaljivo za nas. Tuji smo v lastni

rodni zemlji, a naši neprijatelji, katere s svojimi žulji hrani slovenski in hrvatski narod, postopajo proti nam, kakor da so si z orožjem prisvojili našo deželo . . . Na mnogih krajih prosimo, da bi nam dali učiteljev, ne dajo jih; prosimo na raznih drugih, da bi nam dali svečnikov sploh ali takih, ki znajo jezik, ne dajo ni teh. Vsemu vzrok je neki sistem, in menda tudi neke osebe. Je tudi poštenih uradnikov, ali prej ali slej se udajo pritisku tudi oni. Tu se tlačí naš narod, podpirajo se ljudje najhujše in najgrše vrste, moralni in materijalni propalnice; širi se brezverstvo, nemorala, anarhizem. — (Burno pritrdjevanje)

Žalibog, gospoda moja, moram, akoravno nerad, še nekaj pridodati tej sliki, da pokažem, kako se postopa proti nam z vsemi mogočimi načini.

Opomnil sem poprej, da smo bili za časa beneške republike Slovenci in Hrvati isterski toliko na boljem, da se je spoštoval naš jezik v cerkvah. Ali sedaj se ne spoštuje, kakor bi se moral, ne v uradih ne v šoli; in še v hramove Božje zavlekla se je politika, katera bi imela zatreti slovenski in hrvatski narod in hrvatski in slovenski jezik v Istri, v katerem so stoletja in stoletja molili Boga naši očetje v svojih cerkvah in kočicah. Mladi svečeniki vzgajajo se v italijanskem jeziku in duhu in do tega je prišlo, da se nam v hrvatske župe pošiljajo za duhovne pastirje svečeniki, ki ne znajo hrvatski; tako smo na gorjem, kakor divjaki v Afriki in Ameriki, kjer misijonarji oznanjujejo besedo Božjo v tistem jeziku, kakor ga govorijo ljudje. (Velika razburjenost.)

Tako se je zgodilo, da je pred malo dnevi neki laški duhoven prosil ljudi na Božji poti, naj ne molijo in ne prepevajo slovenski, ker so na tuji zemlji — v Istri —, a drugi jim je celo prepovedal moliti in prepevati slovenski v cerkvi. (Velika razburjenost.) Ne govorim rad o tem, ali primoran sem, ker se to dogaja po nekem sistemu, po sistemu, v katerem imajo glavno besedo židovski liberalci, po sistemu, vsled katerega bi ti hoteli gospodovati tudi v katoliških cerkvah.

zaznamenujem tvojo zgodbo, a še danes ne dovršim vsega, kar bi imel zapisati. Glej! siv zajček prikazal se je iz trave, postavil se na zadnji nogi in sedaj me opazuje radovedno. Iz zidovja je sova priletela vegasto ter se zapodila v resje za zajcem; toda unesel jo je za danes.

Solnce zahaja. Pol rumene oble je že utonilo v porudelem morju, naj torej začnem.

„Nič novega ne bodete čuli“, pričela je teta Mara tisti večer, „vedno je tista stara pesem, ki se ponavlja brez konca in kraja. Čislani svi živeli v Pulju do Dragičinega sedemnajstega leta. Jednakomerno in srečno sve prebili ta leta, ako odštejemo, da svoje matere ni nikdar poznala in da so jej tudi očeta zagreblji še v zgodnji nje mladosti. Tako je bila njena vzgoja prepuščena jedino meni, ki sem jej bila najbližnja po rodu. Oče je bil trgovec in si je s previdnim gospodarstvom prihranil lepo premoženje, katero je gosposka naložila za Dragico v znani hranilnici.“

Že so se začeli oglašati ženini, toda Dragica jih je završčala z uljudnostjo, kajti njeno srce si je bil osvojil mlad, kreposten pomorski častnik Stanoval je v naši hiši; sleherni dan jo je videl in lahko je bilo, da sta se našli sorodni srca. Bil je odličen mož toliko po svojih telesnih vrlinah, kakor tudi po krepostih in čistih nazorih. Bila sem

Da se nekako dokaže opravičenost, da se sploh tako postopa proti nam, v to rabijo se razna sredstva, med drugimi nastopni dve sredstvi. Jedno je štetje ljudstva po jeziku, a drugo so volitve v občinska zastopstva, v deželni in državni zbor. Ljudstvo štejejo tako, da dotični uradniki kar po cela samoslovanska ali vsaj po večini slovanska sela beležijo za italijanska. Potem pa se kaže na ljudsko štetje, ako se pritožujemo, da ne dobimo slovanskih napisov, slovanskih šol, slovanskih svečnikov, slovanskih uradnikov.

To je jedno izmed umetnih sredstev, katerega se poslužujejo v preziranje pravic slovenskega in hrvatskega naroda. (Zvršetek prih.)

Vseslovenski shod in naši socijalni demokratje.

VII.

Trije so momenti, ki posebne značijo postopanje socijalistiških vodij do teženj lastnega naroda. To se je pokazalo tudi sedaj po vseslovenskem shodu in je razvidno tudi iz teh naših člankov.

Prvo je: nasprotstvo vsakemu ukupnemu delovanju. In to je pravo herostratstvo. Herostrat je živel pred Kristom. Dolgo je že od takrat, cela vrsta vekov je prišla in prošla: ali Herostrat ima še dandanes svojih naslednikov. Herostrat je hotel postati slaven, hotel je, da bi govorili o njem še pozno rodovi. Ker ni šlo drugače, da bi dosegel ta namen, šel je tja in zažgal Dijanin tempelj ter je moral ta svoj čin poplačati z življenjem. Ali dosegel je svoj namen: njega ime je zapisano v zgodovini in služi še dandanes v označenje ljudi, ki rušijo, kar zidajo drugi, ki moralno pošigajo plode uma in srca drugih ljudi. To je herostratstvo. Tudi v voditeljih socijalne demokracije slovenske je nekaj herostratski duh, ki se pojavlja se svojim nagonom po rušenju najraje v najresnejih trenutkih, ko bi trebale — zidati. Mi Slovenci smo — nič bi ne pomagalo, ako bi hoteli tajiti to — narod, ki se jako rad prepira, toda

vesela, ko sem vedela, komu izročim svojo cvetko, katero sem negovala in ljubila bolj, nego vse na svetu.

Pa nikjer ni čistega veselja, nekajljene ljubezni. Glas njegovega poklica pozval ga je nenadoma na krov, ki ga je imel ponesti tja v tuji svet. Ubogo deklet se je moralo udati usodi in Milan se je poslovil krvavečim srcem od svojega angelja. Pač ni slutil, da ne učaka več dneva, ki naj ga privede zorni nevesti v ljubljeno naročje. In ko je odplula oklopnica iz pristanišča, ki je nosila mladega častnika Milana na svojem krovu, spremljale sve ga rosnih očij in mahaje z robci, a vendar je naji navdajalo upanje, da se vrne zdrav in vesel. Kako težko je moralo biti tudi njemu, ko se je oziral na mesto, v katerem mu je živelo najdražje bitje! Ljubezen, ljubezen, ti najblažje vseh čustev, koliko src si že potopila v morju svoje blaženosti?! vskliknila je teta Mara. Potem pa je nadaljevala resneje:

„Nekega je dne dobila pismo od njega. Kako je bila srečna! Potekali so tedni, meseci in redno so prihajala pisma, polna najslajših besed in obljub.“

Kakor strela zadelo pa je častniško poročilo ubogo Dragico, v katerem se je čitalo: „Jedo, pomorski častnik Milan K. je umrl za želto mrzlico“...

(Pride še.)

PODLISTEK

3

Iz vojakovega dnevnika.

Spisal: Janko Kessler.

Na vrtu ravno tam 16. maja 1897.

Danes je moj god. Še nikdar ga nisem praznoval tako sam, kakor letos. Ciprese ob utici, v kateri sedim, so moje tovarišice, ti, skromni dnevnik, moj zvesti spremljevalec, ker prijatelj je nimam. In vendar nisem tako sam, kakor je videti. Moj duh je splaval preko morja tje v prosto slovensko vas, kjer žive bitja, katera ljubi moje srce; tam je našel družbe, tam prejel tolažila.

Ta dan sem posvetil raznim spominom. Pozabil pa tudi nisem tebe, Dragica. Iz te zelene utice gledam preko nizkih lavorjevih gričev na tvoje stanovanje. Bel dim se kadí iz dimnika in zidovje je škrlatno prevlačeno od zahajajočega solnčnega svita. Bel dim, ki se brez sledu izgublja v sinjem zraku, ali ni živa slika naših neizpolnjenih želja in vzorov? Velikanski parnik, ki bode kmalu šumno plul mimo tvoje klopice, naj ti prinese pozdrav, iskren pozdrav od prijatelja, ki s teboj mi ali, čuti in morda tudi ljubi.

Kako nestanovitni je človek; male neprilike in služba ga odvrčajo od najtrdnjših namenov in sklepov. Zadnjič sem sklenil, da takoj drugi dan

le v lastni hiši, dočim nas je sama popustljivost nasproti inorodcem. Ta bojevitost na jedni in popustljivost na drugi strani sti naša hiba, izvor naši nesreči, vzrok našemu zaostanju in nevespešnosti naših prizadevanj. In kako krčevito se držimo te svoje hibe. Le skrajna sila nas more popeljati. Še le tedaj, ko nam že voda teče v grlo, jamemo slutiti, da smo si najhujši nasprotniki le mi sami se svojim brezpametnim postopanjem: nas more družiti le — šiba! Ostra beseda to, toda Bogu bodi potoženo, le preopravičena je.

Taka je bila tudi vseslovenskim shodom. Porodila ga je skrajna sila, splošni občutek, da sta prav blizu ukupe šiba sovražne sile in naši hrbti. Ta občutek, zavest, da se moramo osokoliti — pozabivši v tem kritičnem trenutku na točke, ki nas ločijo — do ukupne izjave, da se kraj vseh diferenc čutimo sinove jednega in istega naroda, in da vsi jednako čutimo v sebi dolžnost, služiti temu narodu — ta zavest je dovela do vselega dogodka, da so se sešli sinovi slovenske domovine od vseh krajev, iz vseh strank — izvzemši jedno samo — in iz vseh stanov. In vsi so stali istega dne pod blaženem utisom dejstva: da vlada mej nami popolna harmonija glede onih točk, o katerih smo se izjavili na shodu. In to, kar se je godilo po shodu zlasti v nasprotnem taboru, je kazalo, da narod naš še ni imel shoda, ki bi bil tako imponoval široki javnosti. Stranke med nami so ostale, ostale so tudi difference, ali v tem soglašamo vsi, da je bil to blažen čin, ki so ga dovršili zapniki naroda slovenskega dne 14. septembra 1897. v Ljubljani.

Vsi — izvzemši voditelje in novinarje socialne demokracije. Nočemo ugibati tu po vzrokih, ampak konstatujemo le dejstvo, da socialna demokracija tudi o tej priliki ni mogla udušiti svojega nagona po rušenju, da se ni mogla povspeti na ono višino samozatajevanja, kakoršna je v resnih časih dolžnost vsakomur, ki se čuti sinu svoje krvi. Tudi na Francozskem je nairazličnejših strank, ali ko so prišli oni strašni dnevi l. 1870. do 1871., takrat, v dnevih narodne nesreče, čutili so vsi brez izjeme — Francoze!

Nad nami Slovenci ne žari sicer usodni svet vojne baklje! Ali ob bregovih našega domovja peni se strup narodnega sovraštva. Ni se nam bati sovražnikov, ki bi hoteli opleniti naša polja, ali od vseh strani tišči v nas sovražnik, ki bi hotel porušiti vse, kar nazivljamo svojo moralno last: narodnost, jezik, kulturo, slovstvo — idejale. V obrambo teh naših svetinj so se zbrali slovenski možje v Ljubljani. Bil je to pojav slovenske celokupnosti. In skupna izjava ni zahtevala od nikogar, da bi žrtvoval svoje posebne političke nazore. Povedali smo, kar nas združuje in molčali smo o onem, o čemer gredu menjenja navskriž. To sliko slovenskega patriotizma, to sliko narodne zločnosti se kalili jedino socialni demokratje. In to je — slovensko herostratstvo!

Drugi moment je: vedno očitane klerikalizma od strani socialnih demokratov. O tem se nočemo pripraviti dalje. Svoje stališče smo označili dovolj jasno. Zadošča naj le par besed. Socialni demokratje vedo dobro, da je narod slovenski po svojih 99 odstotkih pobožen in verno udan svojemu Bogu. Ako torej socialni demokratje slikajo tudi to čutstvanje ogromne večine naroda kakor nekaj nedostatek, kakor oviro, ki se postavlja na pot napredku našega naroda, ako bagatelizujejo ta čut, ki takorekoč izpolnjuje vse bitstvo našega ljudstva, potem izhaja iz tega to, da voditelji socialne demokracije ne spoštujejo ni najsvetejših čutil naroda, da se torej postavljajo izven okvirja narodne ukupnosti!

Tretji in preznačilni moment pa so neprestani napadi ravno na drž. poslanca Spinčiča. Ne silinas osobni kult, da zopet govorimo o tem možu. Ampak napadi socialnih demokratov na to osebo so tako poučni, da govore jasneje, nego bi mogle govoriti tiskane knjige. Preznačilni so ti napadi, ker nam pravijo, da izvestni socialnodemokratiški voditelji niti ne mislijo resno se svojim programom. Takoj hočemo priti z dokazom.

„Svoboda“ piše: „Torej naprej, v boj za šolo, v boj za prirodne pravice naroda, v prvi vrsti pa splošno, jednako, direktno in tajno volilno pravico, brez katere ne dosežemo nikdar ostalih pravic!“ Po teh uesedah moramo smatrati splošno volilno pravico kardinalno točko socialistiškega programa,

kateri treba podrediti vse drugo. Kajti le ona more biti izvor vsem drugim narodnim pravom. Ako pa zabeležimo tu nago dejstvo, da ga morda ni — izvzemši jedine socialne demokrate — v vsem sedanjem parlamentu moža, ki bi se bil takojasno in ob vsaki priliki potegnil za uvedenje splošne in direktne volilne pravice, kakor sta delala dosledno in vztrajno ravno Spinčič in Laginja — tako prepričevalno, da sta prepodila pomisleke celo v takih krogih, kjer menda niso bili baš naklonjeni tej ideji — med istrsko duhovščino — ako beležimo torej to dejstvo, pa mislimo zajedno na socialistiške napade ravno na Spinčiča, ali ni, da bi se moral človek prijeti za glavo vsklikom: Kje je tu doslednost, kje iskrenost, kje zvestoba do lastnega programa?!!

To je boj proti osebam in strankam, ne pa boj za stvar. In človek bi moral skoro misliti, da socialnodemokratiški voditelji sovražijo najbolj onega, ki bi poleg njih hotel delati za isto stvar, ker . . . . . no, ker se boje — konkurence! To bi bili jako jako — osebni motivi!

DOPISI.

Iz Skopega. (Izv. dop.) Gospod urednik, prosim prostora v Vašem listu, da nekoliko sporočim iz naše srede. Ker smo ravno v tej dobi, naj omenjam pred vsem nekoliko e vinski kapljici, ki je v nas izvor za kmetijski obstanek, katere je letos, žalbog, sicer mala množina, a ta je, ker je grozdje dozorelo popolnoma, bolj aromatično, alkoholna in bôketna, tako, da kar sama vabi prijatelja k sebi. Upati je, da se ta pridelek naš, z ozirom na kakovost in ceno, spravi v kratkem času iz kmetijskih v krčmarske in zasebne roke.

Gotovo zanima slehernega v nas, kako je z napredkom v naši vasi v cerkvenem in narodnem obziru. Glede cerkve skrbe za to dotični postavljeni lepim vspedom; osobito čast. kapelan skrbi požrtvovalno in vztrajno dela na to, da se omisli nov križev pot v našo cerkev. V to svrhu je omenjeni nabral v kratkem času nepričakovano svoto nad 160 gl. Križev pot je res potreben v cerkvi sv. Mihaela, kajti sedanji se ne strinja z drugo cerkveno opravo in še posebno ne z novimi slikami, katerih je že omenjal g. dopisnik v „Edinosti“ št. 121 od 9. t. m. — a razložil ni ko le dve: sv. brata Cirila in Metoda in sv. sv. Mihaela. Bodi torej omenjena še tretja: sv. Cecilija. Dosedanji sv. križevi pot se pač strinja s pajčevino, katere je vedno najti v cerkvi. Čegava bi bila tu dolžnost? Rečeni dopisnik smatra nadalje velikim nedostatom, da se je shod sv. Mihaela obhajal — da ne rabim huje besede — brez petje, ampak škripanjem zamolklih orgelj. Temu pa niso bili krivi pevci, ampak orgljavaec, ki jih ni klical na vaje, če ravno bi bila to njegova dolžnost. Umestno bi bilo, da bi gospod župan nekoliko bolj izkoriščal svojo oblast proti takim služabnikom.

Občinarji te vasi niso nikaki magnati, pa tudi toliko siromašni in neotesani niso, da bi ne izhajalo kako društvo v prosep narodnega blagostanja. In vendar ga nimamo tacega društva. Na tem pa niso krivi razumniki, kakor n. pr. gg. kapelan, učitelj in drugi, pač pa neka oseba, ki se na videz kaže sposobno za kako tako zasnovo in bi imela tudi časa dvojno mero v to svrhu, da bi spodbujala z izgledi, kakor je tako v malih osednjih občinah. Ali trdega srca je za narodnost svojo.

Želimo si boljega razmerja. In če ni upati od te strani, pa naj se oglasio drugi. Ganimo se! Strankotam.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 14. oktobra 1897.

Državni zbor. Dveh glavnih kričačev sicer ni bilo včeraj v zbornici — jednega so odslovili za vedno, ker je požrl svojo ultranemško častno besedo, drugi pa je šel na dopust iz Boga ve kakih namenov — ali obstrukcijski aparat je delaval vendar z vso točnostjo. Celih 5 ur so potratili z glasovanji po imenih, predno so mogli preiti na dnevni red: v razpravo o predlogih, da se ministerstvo postavi na obtožbo klep. Skupine na desni so jele postajati nekako nemirne in so vsako toliko izražale svojo nevolje na postopanju opozicije. In o čudež: včeraj je bila obstrukcija nekako zadovoljna z onim istim predsednikom d.rom Kathreinom, katerega je nedavno temu zasramovala kakor izdajico in izvržek naroda nemškega. Včeraj

je predsednik dr. Kathrein parkrat posvaril večino! ko je z izrazi nevolje reagovala proti obstrukciji, češ: varujta svobodo glasovanja! — in opozicija je demonstrativno plaskala predsedniku. Iz česar pa ni smeti sklepati, da ga ne boče jutri zopet napadala najljuteje.

Jedina znamenita izjava v včerajšnji razpravi je bila ona liberalnega veleposestva, v katerega imenu je govoril grof Dubsky. Grof Dubsky je precej ostro obsojal ono naredbo vlade do podrejenih uradnikov — in to je jako ugajalo obstrukcionistom. Zaključek pa, da liberalni veleposestniki izrekajo le grajo vladi, da pa se ne morejo pridružiti predlogom za obtožbo radi te nesrečne naredbe, ta zaključek je manje ugajal obstrukciji, ki je pričakovala najbrže, da se jej popolnoma pridružijo liberalni veleposestniki, kakor zahtevajo Nemci tudi od siromakov Italijanov.

Koncem seje se je pritoževal Malorus O k u n e v s k i, da njega stranka ni zastopana v odsekih. Predsednik Kathrein pa je odgovoril, da nima pravice, vtikati se v volitve za posamične odseke. Danes se nadaljuje razprava.

K položaju. Kakor da hočejo pokazati obstrukcionisti, da umejo opravljati svoj posel tudi brez velikega mojstra Schönererja, obstruirali so včeraj na vse kriplje. Ni bilo sicer takih škandalov, ali opozicija je porabila vsa sredstva, da je zavlačevala razpravo. Celih 5 ur so morali potratiti ob samih glasovanjih po imenih. Neizprosnost obstrukcije je menda vzdramila tudi večino iz nje potrpežljivosti, kajti nje klubi so se zbrali takoj po seji na posvetovanje, kaj storiti proti obstrukciji.

Torej je vendar res, da je baron Dipauli iskal dotike s poslanci, ki ne stoje na desni, da bi iste pridobil za svoj predlog. Sedaj pa je nekdo prevzel nalogo, da v oficijozni „Reichswehr“ opraviči ta korak predsednika katoliške ljudske stranke. Zagovornik pravi, da Dipauli išče dotike ne le z opozicijo, ampak tudi z Čehi, da bi privedel do rešenja jezikovnega vprašanja. Nikdo pa ne sme videti v teh prizadevanjih Dipaulija kako nasprotovanje desnici. Katoliška ljudska stranka hoče ostati zvesta v večini, tembolj sedaj, ko se je poleglo razburjenje, ki je bilo nastalo, in so jeli treznejše soditi o njega predlogu.

Dipauli hoče torej po vsej sili igrati ulogo mešetarja. Vskakalo pa si baron nekako čudno tolmači svoje pripadništvo k večini. Ob vednem zatranju, da nima ničesar proti večini, marveč, da jej hoče ostati nepremično zvest, uhaja vendar vasovat sleherni hla pod najrazličniša okna. Tudi zatrdilo, da postene misli za vseh se svojim predlogom, nam ne imponuje, kajti vedeti mora tudi on, da večina ni bila toliko proti predlogu samemu, ampak proti temu, da gospod baron postopa vedno le na svojo roko in se nimalo ne meni za sklepe večine.

Gosp. baron hoče ostati v večini. Verujemo. Pozabiti pa ne sme, da pripadništvo k večini, sestavljeni iz tolikih skupin, nalaga tudi dolžnosti in obzire do drugih.

Katoliška ljudska stranka je sklenila, da boče glasovala proti obtožbi ministrov. Proti obtožbi hoče govoriti sam Dipauli.

Istotako je sklenil tudi italijanski klub, da boče glasoval, da se preide na dnevni red preko predlogov za obtožbo. Italijanski gospodje vedo dobro, kje jih čevelj žuli in ne bi si hoteli raniti noge, niti dobrim prijateljem na ljubo. Glej vest: „Nemci in Italijani“.

Mimo tega je sklenil italijanski klub, da boče glasoval za Dipaulije v predlog, da se jezikovno vprašanje reši potom zakonolaje Radovedni smo, kako rešenje si mislijo gospodje za naše Primorje!!

Nemci in Italijani. Italijani so dobili te dni resen ukor od strani ljubih prijateljev. Kakor znano, so si italijanski poslanci priredili taktiko, ki je sicer jako komodna, ki pa nikakor ne priča o moztvu in politički značajnosti. Zjedno nogo stoje na klinu vladne naklonjenosti, z drugo nogo pa bi se radi opirali ob klin obstrukcije. Tako se vedno guncajo sem in tja. Tako guncanje v službi dvema gospodom se je jelo dozdevati preneumno sedanjim nemškim politikom in v „Grazer Tagblattu“ so zaklicali Italijanom: Aut — aut, ali belo, ali črno, ali z nami, ali proti nam! Člankar v nemškem listu zamerja Italijanom, da so se kar gnetli okoli Badenija, in mu stiskali roke, ko je prišel

prvikrat v zbornico. Niti razlikovali da se niso od poslancev večine.

„Grazer Tagblatt“ meni, da treba tu enkrat izreči odkrito besedo, ne toliko radi Nemcev, ampak radi Italijanov samih, ki so poleg Nemcev jedini kulturni narod v Avstriji. Avstrijski Italijani in Nemci so bili vedno v soglasju in tudi Italija ne pozabi nikdar, kar je storila zanjo Nemčija. Poleg tega imajo istega sovražnika Nemci in Italijani. Ponosen narod Danteja in Petrarce naj si ne da omračiti obzorja od Slovencev. Člankar dokazuje, kako nevarno bi bilo za Italijane, ako bi se dali preslepiti od Badenija, a kolika bi jim bila korist, ako se pridružijo obstrukciji. Opozorivši Italijane na vse ono grozno trpljenje in proganjanje, ki so je že prebili oni tu doli na jugu države, jim pa grozi: „Pride dan, ko se napravi kompromis med Nemci in Avstrijo, in tedaj se bodo delali računi tudi v Istri, v Dalmaciji in na Primorskem!“

To vabljenje in zajedno groženje Nemcev, ki hočejo še le sklepati kompromis z Avstrijo, je bila strela iz jasnega za našega „Piccolo“.

Člankar v nemškem listu mora biti sicer, ali grozen ignorant, kateremu se niti ne sanja, da imajo Italijani na Primorskem — da si v odločni manjini — vso političko moč v rokah, da imajo v svojih rokah $\frac{2}{3}$ državnozbornih mandatov, da ima ital. jezik prvenstvo po vseh državnih uradih itd., ali pa je toli infamen, da vedoma blje resnici v obraz. Pa že trditev sama, da so Italijani poleg Nemcev jedini kulturni narod v Avstriji in da ta kulturni narod mora prenašati grozna trpljenja, je taka, da kaže, da je mož, ki more napisati kaj takega — prismojenih možganov.

Toda pustimo ga in pogledimo raje, kako se zvija ubogi „Piccolo“. Pa res ni lepo to od nemških prijateljev. Nemcem je lahko govoriti: Italijani, hodite z obstrukcijo! Ali le-ti vedo bolje, koliko je ura bila, oni vedo, da bi sploh morali nehati hoditi brez vladne dobrohotnosti. Kdo ne razume siromašnega „Piccola“, ko zatrja, da Italijani niso nikdar skrivali svojih simpatij do Nemcev? V tem pogledu se jim ne more očitati ničesar. Vsikdar so šli tako daleč z Nemci, v kolikor — tako se prav previdno izraža „Piccolo“ — so to dopuščali interesi italijanskih pokrajin, zastopanih po njih. Ali v vedni nevarnosti, da jim prihrumi ljuti sovražnik doli do njih morja italijanskega, ne morejo in ne smejo tirati politike gole sentimentalnosti. Ako bi hoteli biti idealisti, niti ne bi poslali svojih poslancev na Dunaj. Česar se Nemci še le boje vsled jezikovnih nareleb, na tem že davno trpe Italijani. Potem, ko so so Italijani zapustili taktiko, ki je bolj odgovarjala njihovim čutstvom (To je: da se niso brigali za Dunaj), bilo bi krivično zahtevati od njih, da bi pretrgali vse vezi do vlade. Sosebno krivična je zahteva, da bi se Italijani pridružili obstrukciji. „Piccolo“ prosi torej za božjo voljo svoje nemške prijatelje, naj nikar ne zahtevajo od Italijanov, kar je nemogoče. Sosebno iz laži, da italijanski poslanci zastopajo italijanske pokrajine, je jasno, kaj je hotel reči „Piccolo“: „Saj bi radi obstruirali, pa ne smemo! Bojimo se vlade, kajti v sovražtvu z vlado bi prišlo v nevarnost — naše italijansko nadvladje! Imejte torej usmiljenje. Mej nami rečeno, mi Italijani nimalo nismo mučeniki, kakor mislite vi Nemci, marveč le želiti moramo, da ostane tako, kakor je bilo do sedaj. Zato stojimo z jedno nogo med vami Nemci, z jedno nogo pa moramo stati na strani vlade, da ne stopijo tja naši nasprotniki. Zato se moramo hliniti vladni. Častno in iskreno sicer to ni, ali — zdravo!“

Ali smo prav umeli, dragi „Piccolo“, globoki smisel tvojih — sofizmov?!

Dogodki na Kubi. General Weyler se dne 20. t. m. ukrca, da odplove na Španjsko. Od generala podpisana amnestija zadeva do skora vse prognane Kubance, kateri se sedaj vrnejo na otok.

Različne vesti.

V društvu „Progresso“ se nekaj krha. Od kar so se o zadnjih volitvah povzpeli na vrhunec uspehov, vse jim gre nekako na krivo stran. Tudi soglasja ni pravega med njimi in v mestni zbornici so si nabrali že lep kup blamaž. In tisti protekcijonizem! Vsakdo ima koga, katerega bi rad protežiral. To se je pokazalo sosebno v vodovod-

nem vprašanju. To pa je jako nevarno za vsako stranko. Znakom nezadovoljnosti je bil že izstop nekaterih odličnih progressovcev iz odbora pol. društva „Progresso“. Včeraj se je imel vršiti izredni občni zbor tega društva. Imel se je, ali se ni vršil radi prepiche udeležbe. Niti nad tucet členov ni došlo. Da, da gospoda: preostro rezilo se rado krha...!

235. številka ljubljanskega „Slovenca“ je došla v Trst v praznični obliki. Z dnem 14. t. m. je nastopil drugi slovenski dnevnik 25. leto svojega obstanka. List se je zasnoval na narodno-verski podlagi in je postal, tako trde njega zasnovatelji, potreba časa in razmer na Slovenskem.

Spametujte se že! Naj se našemu ljudstvu priporoča in je svari še toliko: ogibajte se sovražnika, ki vas proganja svojim srdom — nič ne pomaga! Le v jednomer mu hodijo pod pest in tako moramo tudi čuti sleperni hip o kaki impertinentnosti, storjemi od strani nasprotnika.

No, zdaj je že zopet zabeležiti nekaj takega, kar navdaja človeka s studom ozirom na nasprotnika, a opravičeno nevoljo ozirom na površnost in brezumno malomarnost naših ljudi.

Nedavno temu je poslala neka slovenska gospa svojo strežajko v prodajalnico po moko in je pozabila zabičiti jej, naj ne bodi k laškemu trgovcu, marveč k domačnu, Slovincu.

Strežajka je capljala v svoji površnosti naravnost v lahonsko prodajalnico in kaj je prišlo iz tega? Moka je mrgolela — črvov in smrdela je po plesnobi! Poslala je trgovcu moko nazaj, toda zdaj se je pokazal prijatelj: nadri jo je s „ščava“ in „porca“ in jej zažugal, da jo vrže iz prodajalnice, ako ne gre hitro sama. Tajil je, da bi bila kupila moko pri njem in več tacih rečij.

Strežajka jo je seveda hitro pobasala preko praga, ker se je bala lahona, ki se je le delal razljučenega. Tega pa si smemo biti v svesti, da je Lah kazal osle za žensko; za „ščave“ je že dobra tudi črviva moka, res dobro pa hrani za „brate“ svoje. Da bi kdo ne mislil, da smo si izmislili to stvar, pripravljani smo potreči z i m e n i.

Poleg tega pa opominjamo resno naše ljudstvo: ogibajte se za božjo voljo svojih sovražnikov, ki bi bili pripravljani, dati vam ne samo črvov mesto moke, marveč še kaj družega. Ne pozabite vendar, da izvestni ljudje nimajo srea ni duše, ako imajo posla z človekom, ki ni Italijan. Ogibajmo se takih ljudi, ki nas žalijo in nam škodujejo, in zahajajmo kupovat k svojim ljudem, ki imajo dovolj svežega in zdravega blaga na prodaj! Spametujte se že!

Zadruga krčmarjev bode imela jutri ob 3. uri popoldne svoj občni zbor v mestni telovadnici v ulici Via Nuova. Na dnevnem redn bode predloženo bilanc za leto 1896. in dopolnine volitve v odboru.

Plesni odsek bralnega društva pri sv. Ivanu javlja, da se z dnem 17. oktobra prično plesne vaje v društveni dvorani. Plesne vaje se bodo vršile vsako nedeljo od 5. ure popoldne do 9. ure zvečer. U-top sveboden

Prošnja. Narodnjak, z dobrimi spričevali, v 27 letu, odslužen vojak, ki je vsled 10mesečne bolezni prišel toliko ob moč, da ni več zmožen za težka dela, išče kake primerne službe. Isti je več slovenskemu in nemškemu jeziku v besedi in pisavi, italijanskemu le v besedi, ter pozna računstvo popolnoma. Zadovoljen bi bil z vsako, kakoršnokoli si službo, samo da ni pretežavna. Revščina in pomanjkanje ga silita, da se s to pomžno prošnjo obrača na slavnega občinstva.

Lepa družba. V minolem predpustu se je neki Sušan napil tako počeno, da sam ni vedel, kako je prišel do zloglasne ulice Crosada, kjer je mirno zaspal na tleh. To bi bilo dobro, da mu ni med spanjem zmanjkalo različnih stvari sosebno obleke. Oblastim se je posrečilo zasačiti tatove v 42 let. Emiliju Götze, 35 letnem Antonu Zochu in 24 letnem Benedetu Jurizza iz Logatca. Jurizza in Götze sta dobila po 14 mesecev, Zoch pa 18 mesecev težke ječe. Poslednji je bil obsojen tudi radi javnega nasilstva. V tej lepi družbi je najzanimivejši Benedetto Jurizza iz Logatca. Vrlina je prebil že kazni po 18, 16, 14 in 6 mesecev. Ta junak je poznani širom Trsta.

Gospodinjska šola v Ljubljani. Prva glavna skupščina društva „Gospodinjska šola“ v Ljubljani bo v ponedeljek dne 18. oktobra t. l. ob 7. uri

zvečer v „Narodnem domu“ s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor tačasnega predsednika. 2. Poročilo o delovanju pripravljavnega odbora. 3. Vpisovanje društvenikov. 4. Volitev društvenega vodstva, obstoječega iz predsednice, nje namestnice, tajnice in blagajničarice, ter njenih namestnic, deset nadzorovalnih dam in štirih možkih odbornikov. Volitev dveh računskih pregledovalcev in jednega namestnika. 6. Slučajnosti.

Tako je prav! V Tečinu na Češkem so si nekateri prenapeti germanofilski oštirji dovolili „špas“ in dali nabiti po stenah svojih krčem plakate, da se ondi ne sme govoriti češki. No, okrajno glavarstvo je te vroče glave zmilo z mrzlim milom in jim zavkazalo, da dajo slovo tejsamovlastnosti. Zoper tiskarje plakatov pa je državno pravdnštvo v Litomercah uvelo kazensko preiskavo. —

Vojaka ubili so pri Celju trije kmetski fantje, ker je hodil vasovat v njihov kraj. Pretepli so ga tako, da je kmalu umrl za tem. Vojak se je pisal Karol Hut in je bil od 87. pešpolka. Ostavil je svojo stražo na vojaškem strelišču in šel vasovat. — Fantje bi bili bolje storili, da so vojaka naznanili radi zanemarjenja službene dolžnosti.

Usodepolni kraljičin, dar. Italijanska kraljica je za svoj god naročila neki deklici, da jej splete iz svile rokavice brez prstov. Svilo je kupila kraljica sama. Ko je deklica prinesla narejene rokavice, jej je podarila kraljica druge, a jedno rokavico je napolnila z denarjem, drugo z bonboni. Drugi dan je kraljica prašala deklico, katera rokavica jej je bolj ugajala? Deklica pa je dejala: „oh kraljica, zaradi Vašega daru sem morala že toliko jokati!“ — Zakaj? — Zakaj? — Oče mi je vzel ono rokavico z denarjem, brat pa ono z bonboni.“

Italijanski banditaki „som“, ujet v „tuji vodi“. Element italijanskih banditov ne hrani v svojem naročju več števila svojih; „somov“, toliko jih je, zato se često kateri zaplove v tuje valovje. Tako je videl te dni neki budimpeštanski policist, oziroma ribič takih somov, kako stoji jeden tak eksemplar pred italijanskim konzulatom v Budimpešti. Ker se je eksemplar zdel ribiču pozornosti vreden, ga je takoj vprašal po običajnem — „nacionalu“. — Internacionalni junak se je brž imenoval „Achille Achea“ da, je v Italiji rojen, na čemer seveda ribič ni dvomil niti en hip, in da je kamnosek — obligatni poklic vseh Italijanov internacionalnega metiérja! Ko je radovednež budimpeštanske ribiške ekspozitive le še hotel vedeti več, iztaknil je „za kožo“ somovo „veliko svoto“ različnega denarja, namreč frankov, lir, soverenjev, dolarjev, turških cekinov in drugih. Nadaje je imel avstrijskih, turških in italijanskih potnih listov, glasečih se na različna imena. „Achea“ je pripovedoval, da je v družbi necega družega soma po imenu Luigi Ravella, potoval kakor prodajalec gipsastih podobic po Francoskem, Švici, Orijentu itd. Toda preiskava je pokazala, da je Achea dolgo zasledovani predsednik in blagajnik neke italijanske Camore. Bil je že opetovano kaznovan, napoled v Turinu, kjer je bil poznan kakor najfnejši slepar, ki se zna vesti kakor najboljši kavalir, a tudi kakor priprosti delavec. Sedaj je sedem kazenskih pravd obešenih na njegovo ime in preiskava najde morda interesantnih podatkov o vzroku njegovemu bivanju v Budimpešti. — No, tako skrivnostni pač ne bodo ti vzroki.

Guverner Varšavski, ki je v tamošnjih krogih znan kakor hud nasprotnik glavnega guvernerja, kneza Imeretinskega in tega politike nasproti Poljakom, ostavi svoje mesto.

Črtica iz življenja ruskega cara Petra Velikega. Kakor je znano, uvel je Peter Veliki v svoje ogromno državo veliko zapadne kulture. V namen, da bi se poučil o bistvu te kulture, potoval je mnogo časa sam širom Evrope. Na svojem potovanju je prišel tudi v Zaardam, ne daleč od Amsterdama v Nizozemski. Ondi je pod imenom Peter Mihajlov stopil v službo pri nekem ladijestavbarju, da bi se učil graditi brodeve. Od tega je sedaj baš dvesto let. Spomin na ta degodek slavilo je oni dan mesto Zaardam na jako slovesen način. O tej priliki je bil poveljnik tamošnjemu brodogradnji takoj, kakor nekdanji ruski car Peter Veliki in moztvo tako, kakor spremstvo carjevo. Spomina vredno je, da je hišica, v kateri je bival Peter Veliki, še tako ohranjena, kakoršna je bila tedaj.

Ljubovna žalolgra. V Havru na Francoskem sta nedavno prenočila v hotelu „Londres“ dva ljubljena. Po noči so hkratu čuli ljudje strel. Na to je prihitela mlada ljubimka vsa v krvi na hodnik in klicala na pomoč. Zvedelo se je, da sta ljubljena iz Pariza. Možno je bilo ime Georges Vitte, ženski pa Roza Javet. Oba sta služila kakor stenografa v pisarni neke tovarne biciklov. Vitte je bil oženjen, a je deklico strastno ljubil in ona njega. Ker pa nista imela nade, da se združita, ker je bila žena njegova še živa, sta s lenila: umreti skupno. Deklica se je poravnala po postelji in možak jej je streljal v glavo; zadel pa jo je v brado in v lice. Potem je sel sam na divan, vzel zrcalo in se ustrelil v usta. Ker pa si ni še vzela življenja in videl, da tudi ljubica še živi, zgrabil je po nožu, skritev v palico, in planil na deklico, da jo zakolje. Ona pa je hkratu dobila „strah pred smrtjo“ in ubežala. Oba so spravili v bolnišnico, a imata malo upanja, da okrevata. Izborna snov za moderen roman, ali vsaj za novelo!

Neprestreljivo sukno. V Ameriki je izumil neki duhovnik, imenom Kazimir Zeylen, sukno, katerega ne more prestreliti nobena kroglica. Sukno je sestavljeno iz dveh vrst tkanin, obeh čisto bele barve, mej njima pa je jedna volnena pletenina. Vsaka tkanina je pletena za se, potem so vse tri sešite skupaj. Obleka iz te pletenine je debela blizu jeden centimeter in tehta okoli 2 klg. Izumitelj hoče dati steljati na se iz vojaških pušk, mej tem, ko bo de nosil to sukno.

Najmanjša občina v Evropi. Občina Morteau v kantonu Andelot na Francoskem je najmanjša občina vse Evrope. Šteje samo 22 stasovnikov in samo dva zakonita uradnika. Jeden je občinski načelnik in uživa iste pravice, kakor vsaki občinski predstojnik v Francoski. Leta 1889, za časa sestanka francoskih občinskih načelnikov v Parizu, je stal načelnik te občine poleg načelnika občine pariške, najmanjši poleg največjega.

Roparski morilec Doležal je bil včeraj 15. t. m. zjutraj obešen na Dunaju.

„Ošpice.“ Grof Wurmbrand, deželni glavar štajerski in bivši trgovinski minister, leži še vedno bolan, ker ga je zadela kap. Grof pa še do tega hipa ne ve, kaj se je zgodilo z njegovim sinom Henrikom, ki se je — kakor znano — ustrelil. Ker se mu je pa čudno zdelo, zakaj njegovega sina ni nič k njemu, rekli so mu, pritajivši samomor mladega jedinega mu sina, da je obolel na ošpicah. Da, na ošpicah, a na svinčenihi!

Nekaj za smeh, Materi nemškega poslanca Wolffa so poslale „germanske deve in žene“ pismo sledeče vsebine: „Vsa nemška Ostmarka zre v občudovalni ljubezni do Vašega sina. Bog nam še dolgo ohrani tega neustrašnega narodnega junaka in Bog blagoslovi Vas, predraga gospa, ki ste nam podarila takega vrliga moža“. To se je zgodilo od 70 dev in žen v mestu Karbitz na „nemškem“ Češkem anno 1897. Najbrže je vsaka od 70 dam zapisala po jedno črko v tem pismu!

Globočine švicarskih jezer. Nekdo je izdal statistiko globočine švicarskih jezer, ki je baje naslednja:

„Dolgo jezero“ je globoko 365 metrov, Genfsko jezero 310 m., Lugansko 288 m., Brinško 261 m., Bodensee 252 m., Tunsko 217 m., Četirigozdno (Vierwaldstätter) 214 m., Zugško 198 m., Novogradsko 153 m., Wallensee 151 m., Curiško 143 m., Sempasško 87 m., Pušlavsko 84 m., Egeriško 83 m., Bjelsko 78 m., Silvaplansko 77 m., Silsko 71 m., Baldeško 66 m., Sarnsko 52 m., Murtenško 49 m., Hallivilsko 48 m., Sv. Moriesko 44 m., Pfäffiker 36 m., Greifsko 34 m., Joux 34 in Loversko 18 metrov.

„O te ženske!“

Te misli so me navdajale, ko sem dobil v roke lično knjižico „O te ženske“, spisal Fran Govékar — I. zvezek novega podjetja „Salonske knjižnice“ iz zaloge požrtvovalnega in za slovensko knjištvo in slovstvo velezasluznega A. Gabrščka v Gorici. Novo podjetje na polju literature! S kakim veseljem me navdajajo te besede, žal da tudi s strahom; zakaj? — po prejšnjih vrsticah ni treba praviti.

Kake namene bo de imela „Salonska knjižnica“, povedal je g. izdajatelj sam v predgovoru prvega zvezka: „Slovenski razumnik... mora poznati vsaj prve pisatelje vseh prosvetljenih narodov,

slasti one, ki so vzročili s svojimi deli kako posebno smer — kako posebno strujo ne le v književnosti svojega nareda, ampak so vplivali v večji ali manjši meri na vse prosvetleneje narode...“ Da bi mogel poznati vsaki razumnik vsa dela raznih narodov po izvorniku, ni mogoče. Zategadel imajo vsi narodi posebne zbirke „knjižnice“, da prekrbljujejo dobre prevode onih del, ki so vredna splošnega poznanja“. In zato bo de skrbela pri nas „Salonska knjižnica“. „Salonski knjižnici“ sploh ne bo naloga, odobravati ali propagovati n. pr. tisto ali ono smer, marveč le predočiti jo slovenskemu razumništvu, češ: taka je n. pr. „nova struja“ v slovenski leposlovni književnosti, taka struja se je spočela in je zmagala pod tem ali onim pisateljem in njegovimi semišljeniki na Nemškem, Francoskem, Angleškem, Ruskem itd. a ti slovensko izobraženstvo — poznaj jo in sodi samo...!“ In tako je prav!

„Salonsko knjižnico“ mora torej vsak pravi rodoljub pozdraviti z največjim veseljem in ji želiti najboljšega uspeha. Nobena hiša, kjer bivajo slovenski razumniki, naj ne bo de brez „Salonske knjižnice“, makar da je brez — salona!

Prvi zvezek nam prinaša zbirko novel in črtic našega nadarjenega, marljivega pisatelja Frana Govékarja — Ime Govékar ne more biti neznano tistemu, ki je od časa do časa v zadnjih potih letih pokukal v slovenske liste.

Ko je nestopil Govékar svojimi originalnimi novelicami na slovenskem literarnem polju, zbudil je s svojo individualno pisavo marsikaterega — filistra. Dvignil se je proti njemu pravi peresarski boj, ki je trajal skoro vse leto, a utihnil je in — realizem, katerega so zagovarjali Govékar in drugovi, je ostal zmagovit. Sedaj skuša le še kak čudak kaliti Govékarju zasluge za „novo strujo“ z bedastim orožjem češ: to je le slučaj, da je baš Govékar začel tako pisati! — Kdo se ne spominja nehoté Kolumbovega jajca!

Govékarjeve muze mi ni treba opisovati, saj jo je obširno in mojstersko označil Aškerc v letošnjem „Ljubljanskem Zvonu“ št. 3., 4. Glavne prednosti Govékarjevega peresa so njegovo živo, verno slikanje, njegov elegantni, lahki slog in njegova dovršena tehnika. Njegove junakinje in junaki so res iz mesa in mozga, po njihovih žilah polje vroča kri! Pisatelj sam je nazval zbirko „skromne prvence“, a tega jim ni poznati. Vse se čitajo „prijetno in ljubko in gotovo vsakdo z zadovoljstvom odloži knjigo iz rok, ko jo prečita. Neka vesela, koketna, pikantna razsposajenost veje iz vseh teh novelic; Govékar se je pokazal v njih pravega, živahnega učenca Francozov. In vendar se je po starem receptu vzdignila tudi proti tej zbirki in nje avtorju „moralna burja“. Slovita psevdo-rodoljubkinja biva v podlistku „Slov. Lista“ na moralni boben ter ri je z neko posebno naslodo po namišljenem blatu; sentimentalno zavija oči, s sramom se odvraca od „ostudnih“ prizorov ter se drzne mešava v avtorjevo privatno življenje. Glavno orožje ji je „pohujšljivost“ in „žalitev ženstva“. Človek res ne ve, ali bi se jezil ali smijal! Uverjen sem pa, da ta zbirka ne pohujša niti jednega ženskega bitja, in da je naše ženstvo mnogo prepametno, nego da bi se čutilo kakor kak zarjavel filister žaljeno po — skromnih novelicah! Od „Salonske knjižice“ se pa tudi ne more zahtevati, da bi bila kaka „Erbauungslectüre“ za deklet; v dobi pubertete, in če pride zbirka tudi takim v roke, kaj briga to avtorja ali založnika?!

(Zvršetek pride.)

Najnovejše vesti.

Dunaj 14. (Zbornica poslancev.) Včeraj predložena vladna predloga o zavarovanju poslopij za slučaj požara obseza v prvi vrsti določila o dobrovoljnem zavarovanju, potem določila, da lahko odredi deželno zakonodajstvo, da se v deželi morajo zavarovati vsa poslopja, ali le nekatere kategorije. Predpogoj posilnemu zavarovanju je ta, da dežela po deželnem zakonu ustanovi splošni zavarovalni zavod na podlagi vzajemnosti.

Levica nadaljuje obstrukcijo opetovanimi predlogi za glasovanje po imenih.

Madrid 15. List „Correo“ javlja, da nameruje vlada, razne važne službe na Kubi podeliti kubanskim avtonomistom.

London 15. Iz Carigrada poročajo, da je Bolgarska ponudila Turčiji ofenzivno in defenzivno alijanco. (O tej vesti spregovorimo v današnjem večernem izdanju. Op. ured.)

Zobobol olajšujejo
zobne kapijice lekarnja Piccolija v Ljubljani
(Dunajska cesta)
katere so bile odlikovane s Najvišjim priznanjem Nj. c. in k.
Via. prejasne gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodnje
Stefanije
Steklenica velja 20 kr.

Trgovinske brezjavne izvesti.
Bismarck. Pšenica za jesen 12.23 12.27 Pšenica za spomlad 1898 11.86 do 11.87 Oves za jesen 6.03 6.07 —
Rž za jesen 8.45 8.46. Kava za oktober 1897. 4.45 4.47
Pšenica nova od 78 kil. f. 12.35—12.40 od 79 kilo 12.65 12.50 od 80 kil. f. 12.50—12.55, od 81. kil. f. 12.55 12.80, od 82 kil. f. 12.65 12.70. Svinina 6.30 9.—
Prava 6.10 6.35

Pšenica: sredne ponudbe, in povpraševanje dobro. Prodaja 20000 mt. st. Vreme: lepo.

Fraga. Noradmirant sladkor f. 11.75 do 11.77 1/2. Za notranji trgovini: Centrifugal f. 36.12 Concasse f. 37 Cetrorni f. 37.25 v glavah f. 38.25 38.50

Havra. Kava Santos good average za okt. 41.75 za februar 42.50

Hamburg. Santos good average za oktober 34.50, za december 34.75 za marc 25.25, za maj 35.50. mirno.

Dunajska borza 15 oktobra 1897	včeraj	danes
Drjavni dolg v papirju	102.15	102.10
v srebru	102.20	102.15
Avstrijska renta v zlatu	123.25	123.25
v kronah	101.90	102.—
Kreditne akcije	352.15	351.50
London 10 Let.	119.70	119.70
Napoleoni	9.52	9.52 1/2
20 mark	11.75	11.75
100 italj. fr.	45.15	45.18

Med. univ.

Dr. Karol Linhart

bivši eksterni zdravnik splošne bolnice v Pragi in v poslednjem času mestni zdravnik kopelji Sangerburg pri Marijinih toplicah, učeščuje se naznaniti,

da se je naselil v Sežani kakor zdravnik ter se toplo priporoča slavnemu občinstvu v Sežani in okolici.

Kdor želi kupiti

slamoreznicu, mlatilnico, gepelj, trieur ali sploh kak potrebni in koristni kmetijski stroj, naj zahteva prvi slovenski cenik naj-novejših strojev od prve in jedine slov. zaloge kmetijskih strojev na Goriškem,

Franjo Babnika v Gorici

(začasno Via Fornica 12.)

Zastopniki se iščejo.

Poziv na pretplatu!

Složio sam opet u rukopisu toliko gradiva, da se lijepa knjiga i obsegom i sadržajem opremiti i u svijet poslati može.

Knjiga će nositi naslov: „*Duhovni govori o djelu našega otkupljenja*“. Djelo to našega otkupljenja i spasa bilo je svrhom utjelovljenja Sina Božjega a naš konačni cilj, pa je stoga svakomu potrebito, da čim više o tomu razmislija ter na svoju vjekovitu sreću i spas upotrijebi. Ja sam to djelo našega otkupljenja obradio u formi prikladnih predika za nedjelje i blagdan. Niz tih predika vuče se od prve nedjelje Adventa do Spasova, odnosno do Duhova i presv. Trojstva; obuhvaća dakle vrijeme božićno, korizmeno i uskršno. Osim toga imatiće knjiga „Dodatak“, u kojem je nanizano nekoliko Marijinih prigodnih predika, pa sam uvjeren, da će mnogima dobro poslužiti. Svih ukupno govora ima 55.

Buduć će knjiga obsegom svojim biti veća od svih do sad po meni izdanih knjiga naime 28 tiskanih araka, to će i troškovi biti znatno veći, pa zato nek se nitko ne čudi, što će i cijena biti veća, naime 1 for. 80 novč. zajedno sa poštarinom, dakle 6 novčica po arku, a to sigurno nije mnogo. Da li će pako sadržaj knjige odgovarati toj prividno većoj cijeni, nek bude za sada preporukom pretpostavljena mi duhovna oblast, koja je djelo odobrila.

Pošto se troškovi imaju djelomice namiriti prije raspacavanja knjige, a ja gotovoga novca nemam, zato sam slobodan ovim putem zamoliti gospodu i braću, da me blagoizvole pretplatom ili bar predbrojkom u tom poslu potpomognu. Knjiga će pravovremeno, bez daljih troškova, prispjeti u ruke mojim pretplatnicima i predbrojnicima.

S tim otvaram predplatu na „*Duhovne govore o djelu našega otkupljenja*“.

Ivan Bečić,

župnik u Aljmašu i prisjednik duh. stola. z. p. Dalj u Slavoniji.